

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiantur ...

Continens Librum Quartum & Quintum Decretalium

**Axel, Johannes Honorius van
Coloniae Agrippinae, 1656**

Titulus XIII. De torneamentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61572)

rat, *clm. 1. in fin. & ibi gloss. fin. & DD. hoc tit.* aut necessitas erat evitabilis, & ad superiores ordines non promovetur, sed in susceptis post peractam pœnitentiam misericorditer toleratur; quia clerico si potest fugere, non licet occidere aut mutilare, alias incurrit irregularitatem, *capit. de his clericis & c. seq. 50. distinct. c. interfecisti & ibi gloss. fin. & Can. hoc tit.* Dispensat cum homicida ex necessitate † evitabili solus Summus Pontifex, & jure quodammodo dispensatio & rehabilitatio debetur etiam ad sacrorum ordinum & altarum ministerium, & beneficia quæcunque ac dignitates, & committitur loci ordinatio, ex causa Metropolitanano seu viciniore Episcopo, qui non nisi causa cognita & probatis precibus & narratis, nec aliter dispensare potest, *c. cum etiam vers. si verò homicidium sess. 14.* Quando liber homo occisus sit ex dejecto, & pœna constituta 50. aureorum, §. 1. *Instit. de oblig. que & quas. del. nascunt.* etsi fuerit occisus ab animale feroce, quod eo loci habetur, quod vulgò iter est pœna 200. aureorum, §. *fin. Instit. si quandoque paup. fecit. dic. utroque casu incurritur irregularitas, c. de cætero c. Ioannes & c. fin. hoc tit. & ibi Can.* quia utroque casu datur opera rei illicitæ, præterea filius aut pater † agere possunt ad damna & interesse, ut sicut hominis liberi vulnerati operæ & cætera damna æstimantur, ita & hominis liberi occisi, *l. qua actione §. si collusione & ibi gloss. in verb. gloria causa l. huic. scriptura, & ibi gloss. fin. ff. ad leg. Aquil. Achill. decis. 1. de injur. & damno dato.* etiamsi occiso extiterint hæreses, *Pan. in c. 1. num. 6. de injur. Achill. d. decis. 1. dicit nihil fuisse decisum.* & incertitudo temporis quo vivere potuisset, est determinata in l. hæreditatum ff. ad l. Aquiliam; *Facit Greg. XV. decis. 186. & ibi annot. hæres extraneus ad hujusmodi da-*

Summa in Decretal.

ma & interesse agere non potest, quia absurdum accideret, ut hæres pretium quasi occisi consequeretur ejus, cui hæres extiterit. *l. huic scriptura in fine & l. nam sicut §. si Dominus servum ff. ad leg. Aquil.*

Titulus XIII.

De torneamentis.

SUMMARIUM.

- 1 TORNEAMENTA sunt fere in quibus milites ex conducto convenire solent & ad ostentationem virium suarum & audaciae congregari.
- 2 Ad tormenta animo ea faciendi accedens & ibi mortuus, quamvis ei petenti pœnitentia non negetur, Ecclesiastica caret sepultura.
- 3 LUDI ad ostendendum vires extra torneamenta jure canonico non prohibentur.

Nunc subjicit quosdam actus ex quibus interdum licet non semper provenit homicidium, & id eò hanc & sequentes duas rubricas subnectit. Torneamenta † sunt nundinæ seu feræ in quibus milites ex conducto convenire solent, & ad ostentationem virium suarum & audaciæ congregari, *c. 1. hoc tit.* prohibita ab Ecclesiasticis, quia periculosa sunt, & ex eis imminet periculum mortis & animarum, pœna apposita contrafacientibus, quod si quis eorum, qui ad torneamenta animo, † id faciendi accedunt, ibi mortuus fuerit, quamvis ei præsentis pœnitentia non negetur, Ecclesiastica tamen caret sepultura, *c. 1. §. quod si quis & c. 2. hoc tit.* corpore ejus quem constat ad torneamentum pervenisse non animo ludendi, sed percipiendi credita aut ex alia causa, licet ibi fortuito casu obierit Ecclesiasticæ

T

sistica

fiastica traditur sepultura, c. 2. in 2. resp. h. tit. Pœnæ excommunicationis & interdicti sublatae sunt per extravag. Ioan. XXII. unicam hoc tit. alius ludus ad ostendendum
 3 † vires extra torneamenta de jure Canonico non prohibetur, sicut est luctari, saltare, lapidem vel hastas projicere, l. solent §. fin. & l. seq. ff. de aleat. idem ad damnum inde emergens quis non tenetur, Pan. in c. 1. in fine hoc tit. per l. qua actione §. si in collatione ff. ad leg. Aquil.

Titulus XIV.

De clericis pugnantibus in duello.

S V M M A R I A.

- 1 **DUELUM** jure decretalium non inhabilitat laicum.
- 2 **Certis casibus** permittitur, quinque concurrentibus.
- 3 **Clerici sponte** duellum alicui offerentis vel oblatum suscipientis pœna.
- 4 **Concilium Tridentinum** decretalium duellorum usum penitus exterminavit sub gravissimis pœnis.
- 5 **Quas clemens octavus** extendit ad pugnantem in duello privato & ad divulgantes cartulas provocatorias.

Dicit rubrica de clericis, quia jure decretalium duellum, † non inhabilitat laicum, nec reddit eum criminofum crimine enormi, Rot. divers. decis. 30. par. 3. lib. 3. per quam receditur à decis. 94. par. 3. lib. 2. per not. à Felin. in c. 2. num. 2. & seqq. & ibi Can. de rescript. Ias. in l. hoc jure num. 23. & seqq. ff. 2 de just. & jur. & ibi DD. Imò in certis † casibus permittitur concurrentibus quinque requisitis, latè Franc. Marc. quest. 731. & qu.

seq. ubi num. 5. ponit exquisita par. 2. Clericus si alicui sponte † duellum obtulerit, vel oblatum susceperit, sive victus sive victor fuerit deponitur, c. 1. hoc tit. ac inhabilitatur ad beneficia, c. studeat & ibi gloss. pen. §. o. dist. c. 2. hoc tit. Put. decis. 70. lib. 3. facit c. præsbyterum & ibi gloss. 2. 28. dist. & sive ipse sive alius pro eo pugil datus in duello pugnaverit & adversarium interfecerit aut mutilaverit incurrit irregularitatem, nec excusat eum consuetudo contraria, c. 2. hoc tit. Episcopus jure decretalium dispensat cum clerico ineunte duellum, si mors aut membri mutilatio secuta non sit c. 1. §. fin. hoc tit. nec non cum sacerdote ad simplex beneficium, & non ad officium, quando per pugilem datum adversarium interfecit, c. studeat §. o. dist. in fi. & ibi gl. pen. & Can. c. 2. in fine hoc tit. quæ jura per decreta Concilii Tridentini sublata videntur, juxta quæ pugnant in duello infamia notatur, quam E. non potest abolere, dictum est supra de off. ordin. §. pen. nec cum homicida voluntario dispensare potest ad simplex beneficium, c. cum etiam §. ff. 14.

Ex decretis Concilii Tridentini † detestabilis duellorum usus penitus exterminatur. Principes qui locum ad monomachiam in terris suis inter Christianos concefferint, eo ipso sunt excommunicati, ac jurisdictione & dominio civitatis, castri, aut loci, quod ab Ecclesia obtinent privati intelliguntur, & si feudalia directis Dominis statim acquiruntur, qui vero pugnam commiserint, & eorum patrini, excommunicationis, omnium suorum bonorum proscriptionis, ac perpetuæ infamiae notam incurrunt, & ut homicidæ juxta sacros Canones puniuntur, & decedentes in ipso conflictu perpetuo carent Ecclesiastica sepultura. Illi qui consilium in causa duelli,